

Simpatični odmevi o nameravanih novih političnih stranki

Zakon TVA ustaven po apelnem sodišču
Senat udaril po sekciji AAA

ORGANIZIRANI DELAVCI ZA HILL-QUITOV DODATEK

Mestece v križarski vojni proti uniji

ANGLIJA SE ZANAŠA NA AMERIKO, DA USTAVI VOJNO

Delavski unijski listi so naklonjeni novemu gibanju, toda socialistični tisk je skeptičen. Kongresnik Amle, ki je vodja tega gibanja, pravi, da je zadovoljen. Njegovo mnenje je, da je načelo tehnokracije prej sprejemljivo za ameriško psihologijo ko pa princip marksizma — oba principa pa sta po njegovi razlagi v bistvu eno in isto

Domače vesti
Bratje v starem kraju so slepi in gluhi...
Chicago. — Ljubljansko "Jutro" je z dne 5. julija objavilo že četrto sliko doma SNPJ v Chicagu, pod sliko je pa zapisalo, da je to Slovenski dom v Clevelandu!
Trije člani v bolnišnici
Joliet. — V teku enega meseca je bil že tretji član oziroma članica društva 115 SNPJ v bolnišnici zaradi operacije.
Novice iz Gowande
Gowanda, N. Y. — Zadnje dni sta zboleli Adelina Owen in Sarah Rizzo, članici Gowanda Boosters SNPJ. — V bolnišnici postelji je tudi Ana Klančar, mati četverih naših mladih članov. — Helena Tomastič je porodila sinčka, ki pa je na žalost staršev umrl takoj po porodu.
Boj za kandidata
Cleveland. — Dnevnik "Cleveland Press", ki urgira slovenskega sodnika Lauschea, naj neodvisno kandidira za clevelandskega župana, je zadnje dni objavil dopis profesorja W. G. O'Donnella s katoliške (jezuitske) univerze John Carroll, ki nasprotuje Lauschetovi kandidaturi, češ, da Lausche ni sposoben za župana. — Zadnje sredo je pa sodnik Lausche formalno odklonil župansko kandidaturu, rekoč, da je njegov sedanj urad prav tako važen kakor je županski.
Se en grob v Clevelandu
Cleveland. — Zadnje dni je umrl Jos. Maver, po domače Čuček, star 59 let in doma iz Gabrovskega pri Zagradcu na Dolenjskem. Tu je bival čez 39 let in zapuščal ženo, sina in dve hčeri.
Nov grob v Iowi
Calumet, Mich. — Máth Stukelj je prejel žalostno vest, da je v Manchestru, Iowa, umrl njegov najstarejši sin John Stukelj, star 42 let in rojen v Calumetu, za srčno hibo. Pred 22 leti je zapustil to naselbino. Zapuščal starše, štiri brate in štiri sestre.
Hitler ignorira papežev protest
Berlin, 18. jul. — Nacistični listi so včeraj docela ignorirali papežev protestno noto proti sterilizaciji, nadaljevali pa so besne napade proti židom. Hitlerjevo glasilo je zahtevalo, da morajo vsi židje zapustiti Berlin. Dr. Arthur Guest, sterilizacijski direktor v notranjem ministrstvu, je komentiral vaticanški protest, da "biološki oziri so prvi in ne verski". To pomeni, da bo Hitlerjev režim ignoriral papeževoto noto.

Malarija pokosila 30,000 otrok
Colombo, Ceylon, 18. jul. — Epidemija malarije na otoku Ceylonu je od začetka tega leta pokopala 30,000 otrok.

Zaključki
Japonski državniški, ki so podpisali pogodbo z državo Mančukuo, ki je pod kontrolo Japonske.

Simpatični odmevi o nameravanih novih političnih stranki
Delavski unijski listi so naklonjeni novemu gibanju, toda socialistični tisk je skeptičen. Kongresnik Amle, ki je vodja tega gibanja, pravi, da je zadovoljen. Njegovo mnenje je, da je načelo tehnokracije prej sprejemljivo za ameriško psihologijo ko pa princip marksizma — oba principa pa sta po njegovi razlagi v bistvu eno in isto

Chicago. — (FP) — Pregled delavskih listov, njih poročil in komentarjev o čikaškem zborovanju, na katerem je bila ustanovljena Ameriška Commonwealth politična federacija, ki naj bo podlaga za organiziranje nove stranke, pokazuje, da je temu gibanju delavsko časopisje naklonjeno.
Razem komunističnih listov, ki delujejo v tem gibanju je zapreko ustanovitve res prave delavske stranke in ga napadajo, je čikaška konferenca v ostalih delavskih in farmerskih krogih bila simpatičen odmev. Minnesota Union Advocate, ki ima največji vpliv v tamkajšnji farmersko-delavski stranki, ne zatara takojšnje ustanovitve ne splošne delavske stranke. Menja, da je bolje, da se gibanje najprej utrdi po državah in v zbornice. Sele potem se stopi v splošno areno.
Ostalo minnesotsko farmersko-delavsko časopisje, kar večinoma je za delavske liste po zadržani, se odziva za takojšnjo ustanovitve delavske stranke.
Socialistični tisk, dasi simpatičen, je radi platne in radi kompozicije čikaške konference, ki je ustanovila Commonwealth federacijo. Plateno, ki je sicer "radikalna", nima za slabo sestavljen dokument, ki skuša ustreči raznim reformističnim in radikalnim skupinam.
V njej je nekaj za Sinclairjeve glavo, tehnokrate in socialiste prav tako tudi za brezposelne, farmerje in organizirano delstvo. Se celo ekonomski nacionalisti lahko nekaj dobe v njej. Norman Thomas pravi, da njeni avtorji zmnožni sestavljeni dokument in da so prebrali, gledali, da bi spravili vse neodzivne elemente pod eno mazo. Socialisti sploh dvomijo, da bo iz tega gibanja res prišlo prave delavsko-farmarske stranke.
Na drugi strani je pa kongresnik Amle iz Wisconsin, predsednik eksekutivne Commonwealth federacije, bolj optimističen. Pravi, da ga je čikaška konferenca tako po sestavi kakor po razliki mnenja jako presenetila. On ni pričakoval toliko odzivov od ljudi, ki so večinoma val funkcionarji v raznih organizacijah. Za dobro znamenje smatra tudi dejstvo, da je bil v katerih točkah poražen na zborovanju.
Najbolj je pa zadovoljen, je bil v Washingtonu po vrtni, ker Commonwealth federacija predstavlja tipično ameriško priljubljen prečim problemom. To "tipično ameriško priljubljen" je reflektirano v tehnokraciji, ki je po Amlejevem mnenju bolj sprejemljiva za ameriško psihologijo ko marksizem.
Glasno načelo tehnokracije je v ponudanju in analiziranju sveta, da industrijski razvoj Amerike še sedaj dopušča življenjski standard \$5000 na leto na vsako družino. Po Amlejevem mnenju bo ameriško ljudstvo veliko lažje zainteresirati za spremembo družabnega sistema po tej poti kakor pa za razlago marksizma, to je razlagi boja s tega vidika sta

Socialno zavarovanje še krpajo
Kompromis o privatni penziji
Washington, D. C., 18. jul. — Zakon socialnega zavarovanja, ki je bil tri tedne v konferenčnem odseku, se je včeraj vrnil v spodnjo zbornico, katera je brez debate takoj zavrgla senatni amandament, ki je določal, da kjerkoli obstoji privatno zavarovanje za starostno pokojnino, ostane to zavarovanje v veljavi in federalni zakon tamkaj ne pride v poštev. Ta krpa je bila zavrnjena z 269 glasovi proti 77. Vse ostale senatne popravke je zbornica odobrila.
Nato je zakon romal nazaj v senat, toda senatna zbornica ni hotela zavreči svojega amandamenta o privatnih pokojninah. Zakon gre torej še enkrat pred konferenčni odsek, kjer bodo poskusili s kompromisom, ki določa, da privatne penzije ostanejo v veljavi še deset let, potem pa odpadejo v prid federalnemu zavarovanju.

ZLET ČIKAŠKIH DELAVSKIH SPORTNIKOV
Chicago. — V nedeljo 4. avgusta priredijo razne delavske sportne skupine, ki spadajo k Ameriški delavski sportni ligi, velik zlet na Illinois Sand Dunes, štiri milje severno od Waukegana. Prostor se nahaja na obrežju jezera Michigan.
Ta zlet bo nekakšna priprava za večje sportne igre in ekshibicije, ki se vrše 31. avgusta v Stagg Fieldu (igrišče čikaške univerze) v Chicagu. Tega zleta se udeležijo razne delavske sportne skupine s srednjega zapada. Prihodnje leto se bo v Clevelandu vršila prva ameriška delavska olimpijada, na katero pride tudi večja skupina delavskih sportnikov iz Evrope, predvsem iz Čehoslovakije.
Na zlet 4. avgusta odpeljejo truki ob devetih zjutraj. Čakali bodo na 2250 Clybourn Ave. in 3200 W. Ogden ave. (Kedzie in Ogden). Voznina je 50c.
bili sestavljeni tudi načelna izjava in platforma.
Glede ustanovitve nove stranke je kongresnik Amle mnenja, da so razmere že dozorele in tudi je čas tukaj za tako akcijo. Nova stranka, kakršno ima on v mislih, bo vprašanje politične akcije prepustila državam kot takim. Od pripadnikov tega gibanja je odvisno, če hočejo v svojih državah ustanoviti novo stranko ali pa "okupirati" eno starih strank, za kar se navdušuje Upton Sinclair, ki se je preotil iz socialistov v navadnega reformista.
Commonwealth federacija namerava ustanoviti glavni stan v Washingtonu. Po sklepu čikaške konference ima njena eksekutivna sklicati konvencijo za ustanovitev nove stranke prihodnje jesen. V ta namen naj skuša zainteresirati razne delavske in farmerske organizacije ter manjšinske politične skupine razem komunistov.

Zakon TVA ustaven po apelnem sodišču
Senat udaril po sekciji AAA
New Orleans, La. — Federalno peto apelno sodišče v tem okrožju je v sredo razsodilo, da je vladno podjetje Tennessee Valley Authority ustavno in sme prodajati električni tok kjerkoli se mu zdi umestno. Niže federalno sodišče v severni Alabami je pred nekaj tedni odločilo, da TVA nima legalne pravice za prodajanje toka v mestih severne Alabame. Delničarji elektrarske družbe Alabama Power Co. so tožitelji. Prizadeti delničarji bodo zdaj vsekakor apelirali na federalno vrhovno sodišče proti temu razsodku.
Washington, D. C. — Senatna zbornica je 17. t. m. — najbrž pod učinkom federalnega sodišča v Bostonu, ki je dva dni prej razveljavilo agrarne izravnave (Agricultural Adjustment Administration ali okrajšano AAA) klavzulo, ki daje administratorju te "newdealske" ustanove oblast, da narekuje minimalne cene farmerskim pridelkom. Senat je to klavzulo ubil s 44 glasovi proti 41 in s tem je zakon AAA ostal odklešen ene izmed svojih najvažnejših sekcij.

Proti deportaciji dveh Italijanov
V protestni akciji so združene razne organizacije
San Francisco. — V protestu proti deportaciji dveh Italijanov, ki so obtoženi anarhizma, se je tukaj združilo devet delavskih skupin, ki so organizirale velik protestni shod.
Oblasti so pšjele v svrhu deportacije Vincenta Ferrera in Dominika Sallitta, ker sta dovolila, da je prihajala pošta na anarhistični list "Man" na naslov njune restavracije. Prvi je v Ameriki 30 let, drugi pa 15. Sallito je vdovec s triletnim otrokom.
Proti njuni deportaciji, ki pomeni od pet do deset let ječe ali pa še kaj hujšega, se bori American Civil Liberties unija, ki je že dvakrat zaustavila njuno deportacijo v Italijo.
Organizacije, ki so aktivne v protestnem gibanju, so socialistična stranka, International Ladies Garment Workers, American Civil Liberties unija, Industrial Workers of the World, International Group (anarhisti), Nestranski delavska obramba, proletarska stranka, delavska stranka in Mooneyjev obrambni odbor.

Malarija pokosila 30,000 otrok
Colombo, Ceylon, 18. jul. — Epidemija malarije na otoku Ceylonu je od začetka tega leta pokopala 30,000 otrok.

Mestece v križarski vojni proti uniji
Bizniški elementi se poslužujejo klanovske metode
Haverstraw, N. Y. — Radi odloka višjega državnega sodišča, ki je v tožbi med krojaško unijo in Hirsam Knit Sports Goods, Inc., odločilo v prid organizaciji, so se vsi tukajšnji bizniški elementi dvignili proti uniji v intenzivni kampanji. Organizirali so celo klanovsko gibanje z namenom, da izžene unijo iz mesta.
Hirsam Sports Goods kompanija je pribežala iz New Yorka, kjer je imela pogodbo z unijo. Prizivno sodišče je odredilo, da preselitev tovarne ne upravičuje kršenja pogodbe. Podjetju je ukazalo, da mora obratovati delavnice le z unijskimi delavci in odslužitvi neunijske.
Družba se je semkaj priselila z namenom, da uveljavi "odprto" delavnico. Pri tem je imela in ima — oporo vseh bizniških elementov. Psihologija je silna kakor v vseh mestecih, kjer skušajo privabiti tovarnarje iz drugih mest in kjer je vaba ceneno delavstvo.
Za družbo je prišla tudi unija in skušala organizirati delavce, ki delajo celo po osem dolarjev za 40 ur dela. Unijska lestevica je od \$15 do \$49 na teden. Ni pa mogla pridobiti delavcev, ker je družba zagrozila, da se bo zopet preselila drugam, če se organizirajo. Unija je šla nato na sodišče. Med delavci in unijo posredujejo socialisti za sprizajenje. Biznis je proti.

80,500 antinaciskih begunov
Američan zahteva, da se Liga zavzame zanje
London, 18. jul. — Iz nacistične Nemčije je v zadnjih dveh letih pobegnilo 85,500 socialistov, komunistov, židov in drugih antinacistov, ki so danes raztreseni po vsej zapadni Evropi.
James G. MacDonald iz New Yorka, ki je v mednarodnem odboru pomoči za antinacistične begunce, je včeraj apeliral na Ligo narodov, naj prevzame odgovornost za te begunce in jih naseli v primernih krajih.
Največ begunov iz Nemčije je v Franciji, namreč okrog 10,000; ostali so raztreseni po Holandiji, Danski, Belgiji, Švici, Angliji, Španiji in Južni Ameriki. V Združene države jih je prišlo okrog 6000.

ZADRUŽNI KOLEDAR ZA 1935
Superior, Wis. — Tukajšnja Centralna nakupna zadruga je te dni izdala nekakšen zadrugi koledar za leto 1935 (Cooperative Year Book), iz katerega je razvidno, da zadrugištvo lepo napreduje tudi v tej veliki krizi.
Centralna nakupna zadruga se je v 18 letih svojega obstoja razvila v veliko organizacijo. V tej dobi je njen letni promet narasel od \$25,000 leta 1917 na \$1,787,556.25 lanske leto, letni dobiček pa od \$748 na \$208,921. Lansko leto se je preselila v največje trgovsko poslopje v tem mestu, katerega je kupila.
"Zadrugarji", pravi direktor, "so navadno ljudje z majhnimi sredstvi in ne morejo vložiti dosti denarja v kapital. Ampak najboljši kapital vsake zadruga je zavedno, energično in lojalno članstvo."

ANGLIJA SE ZANAŠA NA AMERIKO, DA USTAVI VOJNO
Nadaljnja poročila o nepokoju v Italiji
Mussolini POLETI V AFRIKO?
London, 18. jul. — Angleški vladi se še ni posrečilo, da bi pridobila Mussolinija za mirno poravnanje spora z Abesinijo in prav tako ni dobila nobene podpore od Francije. Njeno zadnje upanje je še ameriška vlada, od katere upa dobiti vsaj moralno pomoč za svoja mirovna prizadevanja.
Razgovori med angleškimi in ameriškimi diplomati o abesinski aferi so na dnevnem redu v Londonu. Anglija urgira ameriško vlado, naj pošlje neoficielnega opazovalca na izredno sejo sveta Lige narodov, ki se začne 25. julija v Ženevi. Ako Amerika to stori, bo izvršila močan moralni pritisk na Italijo, ker bo demonstrirala, da se zanima za mir in respektiranje Kelloggove pogodbe.
Nice, Francija, 18. jul. — Italijanski fašistični listi, ki prihajajo semkaj, so potrdili vest, da namerava Mussolini v prihodnjem septembru oziroma ob začetku vojne poleteti v aeroplanu v vzhodno Afriko, kjer bo "osebno dal korajžo svojim četam". Listi iz Italije poročajo, da je "duče" jezen zaradi sistematičnih poročil v inozemstvu o epidemijah, ki koljejo njegove vojake v Eritreji in Somaliji, zato se je odločil, da osebno preišče zdravstvene razmere v svojem afriškem imperiju.
Francoški tisk poroča, da je bilo doslej čez 3000 Italijanov poslanih iz Afrike domov bolnih in nesposobnih za vsako delo. V listih iz Milana in Turina je čitatelj med vrsticami o velikem nepokoju ljudstva v severni Italiji. Jasno je, da Italijani sovražijo to vojno in na vse načine se skušajo izogniti vojaški službi; dezertirje, ki uhajajo čez mejo, je na tisoče. V Milanu so se pred kratkim pojavili na zidovih napis "Dol z vojno!" Baš tamkaj je zadnje čase največ aretacij.
Italijanski fašistični listi niso bili še nikdar tako hlapčevski. Vsi pišejo osebne zaimke, ki se tičejo Mussolinija, z veliko začelnico — na primer On, Njegova povelja itd. — kakor da bi omenjali kakšno božanstvo.

SODNIK IZPUSTIL LESNE STAVKARJE
Tacoma, Wash. — Tukajšnji sodnik Magill je napredni gardi, ki razbija stavko lesnih in gozdarskih delavcev, prisilil večjo zaušnico s tem, da je oni dan izpustil vse stavkarje, ki so bili aretirani 22. in 24. junija v znanih spopadih. Z dnevnega reda je vrgel vse obtožnice.
Governor je poslal milico v stavkovno okrožje, ker ni hotel tukajšnji šerif razbijati stavke. Drži besedo, katero je dal delavstvu v volilni kampanji. In stavkarje nič ne moti. Brutalna pa je milica.
Ker podjetniki ne morejo obratovati tovarn a skebi, so se pričeli podajati. Z unijo se jih je pobotalo že sedem. Stavka traja že deset tednov. Pridružilo se ji je 40,000 delavcev na žagah in v gozdovih.

Devet rudarjev ostalo v zaprti jami
Van Lear, Ky. — V tukajšnjem pregonovniku je bila v tork eksplozija plinov in v razdejanem rovu je ostalo devet rudarjev, o katerih je še zelo malo upanja, da so živi.

Voda je najboljša

Znani angleški alpinist sir Percy Cox je pričel te dni o pripravah za novo ekspedicijsko pot na Mount Everest. Organizirana bo vse drugje od prejšnje tri. V Tibet je že dospela polovica ekipe. Na odpravo, ki hoče raziskati, kako bi se lahko vzpeneli po gorskem masivu naskočiti z zapadne strani. Če bodo člani te ekipe stizdrali vremenne razmere v dobi pasatnih vetrov. V kratkem času se druga ekspedicijska skupina v Nepal pripravlja na odhod. Ta skupina bo izvršila priprave v stiku s severnimi oblastmi in bo najela nosilce za planinske opreme.

Artev fašističnega nasilja
Gorica, 30. junija 1935. —
Približno enim mesecem je
v Dornberga večja skupi-
na v Abesinijo. Na go-
stovarjih jih je spremljala
kolodvor jih je spremljala
množica domačinov, med
tudi okoli dvesto doma-
činov, ki so se poslavljali od
njih. Sli so z godbo in
prepevanju slovenskih pesmi.
Domačinski fantje so znani
jako zavedni in so poleg te-
stni strah vseh tajnih in
policijskih. Ni čudno to-
ga se jim v Gorici niso upa-
li, ker so vedeli, da se jih
ne bo upal motiti. Ven-
da tudi to ni bilo brez po-
pola.

se je čez nekaj časa zopet
prilajala manjša skupnica
domačinov na kolodvor
je spremljala okoli dvaj-
deset, je prišlo v Gorici do
tega s tajno policijo, ki je
prejšnjega bila posebno
prejela. Omenjeni so nam-
prevali slovenske pesmi
je razkličilo goriske kve-
tine. Okoli osem tajnih po-
licajev je hotelo s silo prepre-
čiti slovenske pesme, kar je iz-
šlo pretepa.

rojeni policisti so doma-
činov razgnali in nekega med
njih je dobil z orožjem te-
žko rano, odvedli na polici-
jo. Tu so ga ponovno tako zve-
dali pretepli, da je poškod-
odel. Ime te žrtve še
niso, vendar upamo, da nam
mogoče v kratkem ugotovi-
mo podrobneje poročati o
tem vidimo, da postaja
tiska zadeva za naše ljud-
stvo tragedija, ki zahteva
njega z dneva v dan vedno
več. Kako daleč bo to
je težko govoriti, vendar
prepričani, da ne bo ugod-
no fašizmu.

jevska zastava s ključ-
križem na cerkvi sv.
Justa v Trstu
20. jun. 1935. — Poro-
mo je o hitlerjevski zasta-
vi je bila razobešana v Vr-
na dimniku zapuščene ope-
ne. Mislili smo da je to le
naznačil pojav, ki nima no-
ga širšega in večjega po-
endar pa se je to preneslo
na druge kraje, tako je bi-
tobešana zastava tudi pri-
ah, v Komnu druge kraje,
je bila razobešana in ob be-
dneru v Trstu na cerkvi
Marka in Sv. Justa. Dogo-
se je to pred približno tre-
dne.

deli se pa vedno česče
v lepi slovenski pisani
ki govore za priključitev
probojitev Trsta in ostale
po Hitlerju. Zlasti je
na ta propaganda med Tr-
ti, ki se seveda spominjajo
danih dobrih dni pod Av-
in jih primerjajo z današ-
obupnim stanjem, v kate-
je Trst pod fašistično Ita-

na usoda dveh naših na-
stnikov za Abesinijo
Gorica, 29. junija 1935. — Po-
mo je o usodi dveh mla-
di iz Bovca, t. j. o Mleku-
di in Čopcu, t. j. o Mleku-
di in Čopcu Silvestru, ko
ujeti v bližini meje pod su-
da sta jo hotela prekora-
imenovana dva sta bila
vina in namenjena za abe-
ekspedicijo. To je še
potrdilo sum oblasti, za
so jih zaprli in po dveme-
zaporu so enega poslali
v zapor s prvim transportom
abesinske meje, drugega pa,
Silvestra, domov, ker so
zaporu radi pretepanja po-
soma onesposobil. Poleg vse-
ga dobil še policijsko nad-
stavit na karabinerski
časti. Jeca je pustila na
zadnje posledice, ki
je hujše, ker je fant bolj
sotraj.

vi vojniki radi slovenske
pesmi v Zagri pri Bovcu
Gorica, 30. jun. 1935. — V
pri Bovcu talorji že dalj
110 kompanija 9. alpin-
skotajpna "Civiale", V

popolnoma drugače postopati
proti domačim gostom, saj so
jim ti bili toliko let edini vir
in od katerih bodo brez dvoma
tudi v bodoče popolnoma odvis-
ni. Take ljudi si je treba brez
dvoma zapomniti.

"Prostovoljci" za Abesinijo iz
Grgarja
Gorica, 25. junija 1935. — Iz
Afrike prihajajo vedno česče
pisma onih, ki so se prostovolj-
no javili za javna dela. Prvot-
no smo mislili in v tem smislu
tudi poročali, da ni bilo med
njimi mnogo Slovencev. Vendar
pa zadnja poročila, zlasti iz o-
kolice Gorice, govore popolnoma
drugače. Iz teh krajev je šlo in
vedno odhajalo največ možkih
pa tudi žensk v tujino za delom.
Ko so se pa v zadnjih letih raz-
mere povsod poslabšale, so mo-
rali večinoma ostati doma. Zad-
nje obljube, ki so jih v zvezi s
fašistično ekspedicijo metali
med ljudi, so marsikoga oma-
mle, da se je prostovoljno javil.
Ni čudno, saj so jim ob-
ljubljali po 25 lir dnevno, brez-
plačen prevoz in še marsikako
drugo ugodnost.

Tako se je javilo iz Grgarja
okoli 30 možkih, mnogo tudi iz
Kanal pri Soči. Med njimi so
tudi družinski očetje, ki so u-
pali, da bodo lahko svoje pri-
hranke pošiljali družinam. Iz
zadnjih pism, pa tudi po pri-
povedovanju prvih bolnikov, ki
se vračajo, so vtaknili takoj vse
v vojaške suknje, pod vojaško
disciplino in s tem požrli vse
svoje prejšnje obljube. Dobiva-
jo dnevno le toliko, da si lahko
privoščijo kako malenkost, po-
sebnost vodo, ki jo morajo vsled
velikega pomanjkanja, kupova-
ti. Pisati ne smejo vsega niti
domačin. Njihove družine so
radi tega v velikih skrbih in
vedno bolj prepričane, da se ne
bodo nikoli več videli.

Mejo še vedno utrjujejo
Gorica, 30. jun. 1935. — Iz-
gledalo je, da so začasno prene-
hali z utrjevanjem ob jugoslo-
vanski meji. Vendar pa je to
le na videz, ker so v glavnem
vsa važnejša dela dokončali in
zato koncentrirali svoje delav-
nost drugod.

Kolera v Somaliji!
Agencija Reuter je dne 16.
junija prinesla vest, da je v So-
maliji izbruhnila med tamka-
šnjim prebivalstvom, posebno
med civilnimi delavci in voja-
štvom kolera. Poleg tega so se
pojavele tudi mnoge druge bo-
lezni, ki izvirajo iz temperature
ondotnega kraja in pa tudi iz
drugih pomanjkanj (nezadostna
količina vode, ki je poleg tega
še slaba, nedostatna hrana itd.)
To vest je ponovno prinesla dne
24. junija iz Džibutia.

Francosko delav-
stvo protestira
proti dekretom
Pariz, 18. jul. — Lavalova
vlada v Franciji je na temelju
svoje finančno-diktatorične ob-
lasti, katero ji je poveril parla-
ment, te dni publicirala 28 bud-
žetnih dekretov, ki so izzvali vi-
har protesta iz vrst levičarskega
delavstva. Dekreti vključujejo
drastično znižanje plač vsem ci-
vilnim uslužbencem in pokojnin
od treh do desetih odstotkov. So-

cialistični in komunistični listi
so pozvali vse organizirano de-
lavstvo v Parizu na protestne
demonstracije pred opero v pe-
tek proti tem "dekretom mize-
rije".

Sinclair ima velike
shode po zapadu
Butte, Mont. — Upton Sin-
clair, ki je lansko leto vznemiril
ameriško plutokracijo s svojo
governersko kampanjo v Cali-
forniji, ima jako uspešne shode
po zapadnih državah. Na teh
shodih razlaga velikim masam
ljudi svoj načrt za "odpravo
bede".

Ljudem pripoveduje, da nje-
gov načrt ne ograža profitnega
sistema, ampak bi se z njegovim
uresničenjem le uposlili brezpo-
selni pri raznih projektih, kjer
bi producirali za lastne potrebe.
Davkoplačevalci bi se s tem iz-
nebili le velikega bremena, pro-
dukcija za profit bi šla lahko pa
nemoteno naprej. Njegov načrt
pomeni le reformiranje kapita-
lizma. Agitira tudi za ponovno
izvolitev Roosevelta, kateri mu
je baje povedal, da je tudi on
za spremembo sistema, če je to
želja večine. Kot socialist je
Sinclair drugače učen.

Vesti iz Jugoslavije
"SLOVENE" V BRATSKEM
OBJEMU S SLOVENSKI-
MI FRAMAZONI
Poročali smo že, da se od 1.
julija t. l. nahaja grafično de-
lavstvo Dravske banovine v
meznem gibanju. Njih zahte-
va je edino le ta, da se doseda-
nja tarifa podaljša.

"Narodna tiskarna" je prva
smatrala za potrebno, da je iz-
pila delavstvo. Računala je, da
bo mogla s stavkokazi iz Beo-
grada izdajati "Jutro" in "So-
vanski Narod". Ko je uvidela,
da ji to ne bo uspelo, se je obr-
nila na posamezne tiskarne, da
bi ji potreben stavek dobavile.
Seveda je grafično delavstvo po
vseh podjetjih tako delo odlo-
no odklonilo, zavedajoč se svoje
upravičene borbe. Tudi "Jugo-

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904

2657-59 Lawndale Ave., Chicago, Ill.

GLAVNI ODBOR S. N. P. J.

UPRAVNI ODBOR:

VINCENT CAINKAR, predsednik.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FRED A. VIDER, gl. tajnik.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
LAWRENCE GRADISHEK, tajbolodd.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
JOHN VOGRICH, gl. blagajnik.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FILIP GODINA, upravitelj glasila.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
JOHN MOLEK, urednik glasila.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

ODBORNIKI:

FRANK SOMRAK, prvi podpredsednik.....996 E. 74th St., Cleveland, O.
JOHN E. LOKAR JR., drugi podpredsednik.....1198 E. 170th St., Cleveland, O.

GOSPODARSKI ODBOR:

MATH PETROVICH, predsednik.....896 E. 140th St., Cleveland, O.
ANTHONY CVETKOVICH.....983 Seneca Ave., Brooklyn, N. Y.
JOHN OLIP.....149 S. Prospect Ave., Clarendon Hills, Ill.

POROTNI ODBOR:

JOHN GORSEK, predsednik.....414 W. Hay St., Springfield, Ill.
ANTON SULAR.....Box 27, Arma, Kans.
JOHN TRCELJ.....Box 257, Strabana, Pa.
FRANK PODBOJ.....Box 61, Parkhill, Pa.
FRANK BARBICH.....19511 Muskoia Ave., Cleveland, O.

NADZORNI ODBOR:

FRANK ZAITZ, predsednik.....3639 W. 26th St., Chicago, Ill.
FRED MALGAI.....25 Central Park, Peru, Ill.
JACOB AMBROZICH.....418 Pierce St., Eveleth, Minn.

POZORI—Korrespondenci s glavnimi uredniki, ki delajo v gl. uradu, se vrli tabele:
VSA PISMA, ki so namenjena na posle gl. prodajalca, naj se naslovi na prodajalca.
VSE DENARNE pošiljke in stvari, ki se tičejo gl. upravnega odbora in jednote vabijo
naj se pošiljajo na gl. tajništvo.
Vse zadeve, tiskanje in knjižniške podpore, naj se pošiljajo na bol. tajništvo.
Vse zadeve v zvezi s knjižničnimi posli, naj se pošiljajo na blaginjšitvo.
VSE PRITOBE glede poslovanja v gl. upravnem odboru naj se pošiljajo Frank Zaitz,
prodajalca nadzornega odbora.
VSE PRIJEVI na gl. prevratni odsek so naj pošiljajo na John Goriska, prodajalca pot-
pisa odbora.
VSE DOPIRI in drugi spili, usnanila, agita, naročila in spili vse, kar je v zvezi
s jednoto jednote, naj se pošilja na "PROSVETA", 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
NOTE: Correspondence with the Supreme Office should be addressed as follows:
Communications for the supreme president should be addressed to him.
All remittances of money and business concerning lodges and members other than club
benefits should be addressed to secretary's office.
Matters of sick benefits should be addressed to the assistant secretary.
Financial matters under the jurisdiction of the treasurer's office should be taken up
with him.
Complaints concerning the work of the executive board should be addressed to Frank
Zaitz, chairman of the Board of Supervisors.

Podporna Jednota

Inkorp. 17. junija 1907
v državi Illinois

Tel. Rockwall 4994

slovenska tiskarna" je zahteva-
la od svojega delavstva, da stavi
stavek za "Jutro", kar pa je
delavstvo odločno odklonilo in
je bil dotičnik vsled tega odpu-
ščen iz službe.

Tukaj, delavec, pogledj, ko gre
za ropanje tvojih pravic in za
znižavanje tvoje plače, sta si
jezuisti in framazonski kapli-
tal vedno in povsod v bratskem
objemu.

Nova bankirska afera
V Šabcu so zaprli predsedni-
ka Podrinske produktne banke,
Velizarja Tadića, ki je osumljen,
da je na škodo vlagateljv vzel

iz banke poldrugi milijon dinar-
jev. Tadić je lastnik stare izvoz-
niške tvrdke, ki je nekdanj vrši-
la dobičkanosne posle. Kakor do-
mnevajo, je jemal iz banke veli-
ke vaote, ki pa jih je potem, ko
je izvršil svoje kupčije, spet vra-
čal. Neke kupčije pa so se izja-
loville in je v banki nastal pri-
manjkljaj. Preiskava bo ugotovi-
la, če so bili s Tadićem v zve-
zi tudi člani upravnega odbora
in višji uradniki banke.

Naročite Mladinski list,
najboljši mesečnik za slo-
vensko mladino!

Če sta dva družba, jaz ne napravim gneče

Jaz sem tvoja najboljša prijateljica
jaz sem tvoj Lucky Strike

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

Zaroka na grobu

POVEST
Spisal Mihevc Nace

I.

Po dovršenih studijah na višji gozdarski šoli v Gradcu je sin nadgozdarja Urnika še nekaj dni blodil po mestu. Obiskal je nekatere znance in naposled se je namenil, da se poslovi tudi od dobrega prijatelja Hrastnika. Pozno popoldne je povprašal po njem pri njegovi gosposlinji, a ta mu je povedala, da ga ni doma, ter mu svetovala, naj ga počaka, češ, da se bo kmalu vrnil. Odvedla ga je v Hrastnikovo sobo, tu nekoliko pokramljala z njim, nazadnje pa zopet odšla po svojih opravilih in ga pustila samega.

Urniku je postalo dolgčas, zato se je z zanimanjem začel ozirati po revni študentski izbici. Na poleg stoječi polici je opazil sveženj časopisov. Leno je segel po njih in jih položil predse na mizo. Z ne prevelikim zanimanjem je začel prebrati enega za drugim, in ko je tako prišel do tretje številke "Grazer Tagblatt", sta vzbudila njegovo pozornost dva visoka stolpca imen, razvrščenih po abecednem redu. V prvem so bila imena v pretečenem tednu padlih vojakov, v drugem pa pogrešanec na italijanskem bojišču. Brž je z očmi poiskal skupino imen z začetnico U in res našel, kar je iskal. Tu je stalo zapisano ime: Urnik Pavel, četovodja, 7. lovski bataljon, Kostanjevica nad Kanalom. Bolesten stok se je izvil Pavletu iz grla. Roki sta mu ko mrtvi omahnili ob telo, časopis je zdrknil na tla, a v obeh sta mu zalesketali solzi. Ah, moj oče, je zopet zastokal, se naslonil ob mizo ter grenko zajokal.

A baš tedaj je vstopil prijatelj Hrastnik, vesel in nasmejan, kajti že zunaj je zvedel od gosposlinje, da ga nekdo čaka v sobi, in mislil si je, da to ni nihče drug ko Urnik. Hotel mu je čestitati k dovršitvi studija, toda videč, da prijatelj joka, je osupel obstal na pragu ter mehko vprašal:

"Kaj je vendar, da si tako žalosten?"

Urnik se še ni toliko opomogel od svoje prepadenosti, da bi mu mogel karkoli odgovoriti. Toda Hrastniku je nekako sama od sebe šinila prava slutnja v glavo. Opazil je bil na tleh ležeč časopis in takoj se mu je zazdelo, da je ta kriv Urnikovo žalost. Zato ga je nekako s strahom pobral in po kratkem iskanju tudi on našel ter prečital žalostno novico. Zasmilil se mu je prijatelj, a rekel ni ničesar, ker je menil, da je v takem trenutku bolje molčati; le sožalno ga je gledal. Šele po dolgem premolku je naposled vprašal:

"Kaj boš počel sedaj?"

Tudi na to vprašanje mu Urnik ni dal odgovora, le z rameni je nemo odgovoril, da ne ve. Tako sta par dolgih minut nemo strmel drug v drugega.

"O, kako si imel prav," je naposled komaj ališano zašepetal Urnik, "ko si vedno spraševal, čemu ta vojna! Res, je zakaj toliko krvi, toliko nedolžnih življenj in trpljenja. Kakšen cilj in smisel ima prav za prav ta strašna stvar, ta krvava vojna?"

To je Urnik govoril bolj zase kakor pa svojemu prijatelju. A ta ga je razumel. Cutil je, da se je pod vtisom pretresljive novice v prijatelju zganilo nekaj težkega, resnega, zato je molčal in le zamišljeno kimal z glavo, kakor da je s svojimi mislimi neke druge.

Tisti večer je Urnik ostal pri svojem prijatelju z namenom, da tam tudi prenoči. Hrastnik je pod večer odšel v mesto, odkoder se je vrnil jako pozno, šele po polnoči. A Urnik radi razburjenja ni mogel spati, zato je ves čas kramljala s Hrastnikovo gosposlinjo.

Frank Heller:

SIBIRSKI BRZOVOLAK

— Ta je pa dobra! Šale zbijate, norčujete se iz mene, vam pravim, čeprav čutite moje prste okrog grla. Lahko bi se razjezil, lahko bi vas brez nadaljnega umoril, vi pa še drznete briti iz mene norca. Včas se mi, vaš pogum občudujem, čeprav na pogled nisite posebno pogumni. Pomislite, treba bi mi bilo samo stisniti vas za grlo, takole, pa bi bilo vse končano — ne, nič hudega vam ne storim. Veseli me, da sem prišel k vam. Da, veseli me, res me veseli in tudi vi morate biti veseli. Pomagali mi boste pripravi moj denar. Milijon imam! In vi dobite deset tisoč — ne dvajset tisočkov! O — haha! Ena sama država proti vsemu svetu, štiri leta, in car v Rusiji je komunist! Potoval sem in potoval, pa nisem nikoli srečal človeka, kakor ste vi. Nisem ga srečal, čeprav sem potoval in potoval.

Njegov pogled je postal oddaljen; glas mu je pojemal, postal je enoličen in hropeč.

— Potoval sem in potoval z najrazličnejšimi brzovlaki okrog sveta — neprestano okrog sveta — neprestano v osemdesetih letih.

sekundah. Pst... Pariz, Petrograd, Vladivostok, San Francisco, New York, Pariz — osemdeset sekund. Gotovo! Še enkrat — še enkrat! Človeku se v glavi zvrtil od tolikega potovanja. In povrhu še osamljen! V vlaknu nimaš s kom govoriti. Goldschmidt — neizobražen zamorec. Celih šest let nisem hotel govoriti z njim. Danes zvečer, danes zvečer sem ga pa pretental.

Glas se mu je zopet povišal, sklonil se je s svojim kosmatim obrazom tik na Gerda Lymana in oči so se mu zmagovalno zaiskrile liki žarnice.

— Danes zvečer sem pretental Casimira. Okradel sem Goldschmidt, obrnil sem kretinico sibirsko železnico. To ni delo za enega človeka, pa sem ga vendar opravil, odpeljal sem se na Novo Zemljo, potem mi pa ni bilo težko prispeti na severni tečaj. Mislimi so, da me imajo na varnem, mislimi so, da me imajo dobro zastraženega za več let, — toda norci, te noči sem jih pretental. Pobegnili sem, toda kazalo je, da ne bom nikamor prišel, vsa podstrešna okna so bila zaprta, a te pro-

"Čudno se mi zdi, da gospoda Hrastnika danes tako dolgo ni domov. Še nikoli ni tako dolgo ostal zunaj," se je čudila gosposlinja.

Komaj pa je izrekla, so se že odprla vrata in vstopil je Hrastnik, očitno precej razburjen.

"Ali še ne vesta," je hitel in lovil sapo, ker se je bil zaradi hitrice, s katero je tekkel po stopnicah, precej zasopel, "ali še ne vesta, da je vojna končana? Poslušajta, kakšno vpitje je na ulici. Vse kriči: Dol s cesarjem, dol z morilci, živele republika!"

A na Urnika ta novica ni delovala tako, kakor je Hrastnik pričakoval, kajti preveč ga je presunila že prva vest o očetovi smrti, in sedaj je bil top za vse drugo. Po dolgem molku, polnem nemirnih in begajočih misli, je resignirano skomignil z rameni in s tihim povdankom dejal:

"Da, da, vse za domovino, dom, cesarja. Tudi moj oče je moral za to umreti..."

II.

Naslednje jutro se je Urnik prisrčno poslovil od svojega prijatelja in se odpravil v mesto. Po končanih opravkih je naposled krenil proti kolodvoru, da se odpelje domov, k svoji materi v Radovljico.

Pavel Urnik je moral v kratkem času doživeti kar tri velike spremembe zapored. Dopršil je šole in postal je takorekoč samostojen in svoboden človek. Izgubil je očeta in sredi vsega tega se je končala vojna. Zato se je ob pogledu na pestre in burno kričeče množice še bolj vznemiril in skoro zmedel. Ta vznemirjenost mu je povzročala nekako vročico, v kateri so mu bile misli napete, a begajoče. V množici je prav dobro opazil vsakovrstne ljudi, toda ta dan se mu je zdelo, da prvič vidi te ljudi. Šele ta dan je z vso pozornostjo opazil te ranjence in invalide, ki so bili na vse načine pohabljeni in ki so se s čudnimi, včasih smešnimi in grotesknimi kretnjami poginjali naprej ob svojih bergljah ter na vse grlo kričali. Zazri se je prvičkrat v otroke, drobne in šibke, z velikimi glavami na slabotnih tlescih, z bledimi in upadlimi lici ter široko razprtimi, lačnimi očmi. Tudi ti so bili tu, na ulici. Ta dan je mladi Urnik prvičkrat videl te ljudi, tako različne, a vendar tudi tako enake v njihovem trpljenju in ogorčenosti, ko so strnjeni v široke množice bučno demonstrirali proti habsburškim zatiralcem, proti vojni in stradanju.

Včasih zadostuje samo rahel sunek v dušo, zaprto in neobčutno za vse na svetu, da se mahoma odpre natežaj in bolesto občuti vse, za kar se človek poprej še zmenil ni. In tak pretresljaj je bil za Urnika očetova smrt. Res je, da dostikrat človeku lastno trpljenje ne da, da bi videl in občutil trpljenje drugih, in ga celo odvrača od tega, da bi razmišljal o čem drugem ko le o svoji bolečini. A z Urnikom je bilo tako le v prvih urah, polagoma pa se je tista čisto določena bolečina prelila v nekako splošno žalost, občutljivost in sočutnost, v nekako resnobo in premišljivost. Začel je razmišljati tudi o vojni, ki mu je vzela očeta in ki se mu je zdela poprej sama od sebi umevna stvar, navzeta iz šolskih knjig.

Ko je dospel na kolodvor, je bila gneča tolikšna, da mu je bilo popolnoma nemogoče, priti do blagajne, kjer si je hotel kupiti vozni listek. Po nasvetu nekega železničarja je šel kar brez listka na vlak, češ, saj v teh časih je zmešnjava taka, da ni važno, kje si ga kupiš.

(Dalje prihodnjik.)

jim kosmatim obrazom nad njim v pričakovanju hvaležnosti in pohvale, je bil norec in nič drugega.

Gerdt Lyman je začutil, kako mu drsi po obrazu nekaj toplega. Bila je kapljica potu, ki mu je pritekla iz las in pa kupček vročega pepela z norčeve cigarete.

Tretje poglavje

KAKŠNA HIŠA JE TO?

Približno ob istem času, ko je kandidata medicine Gerda Lymana njegov kosmati gost poveljeval zaradi poguma in požrtvovalnosti in ko je sam ugotovil, da je njegov gost duševno bolan, se je odigraval čuden prizor v hiši v istem okraju, samo v drugi ulici, kakor je stal hotel "Krakov". To je bila trinadstropna hiša in v nji je begal orjaški mož srednjih let srdlito po sobi, ki je bila tako čudna, da jo moramo opisati.

Spominjala je najbolj na čitalnico v javni knjižnici. Merila je dobrih dvajset metrov v vseh treh smereh. Dvigala se je navzgor skozi vsa nadstropja hiše, na vrhu je pa imela majhno bledozeleno stekleno kupolo. Ob stenah so bile galerije z železnimi ograjami. Od tal so vodile navpične železne lestve v najvišje galerije. Nad njimi se je bočila steklena kupola, ki se ni nikdar dotikala galerij. In v to veliko sobo je vodilo samo troje vrat.

Dvoje vrat je vodilo v galerijo v prvem nadstropju, in sicer v štiri, med seboj zvezane sobe. Prva je bila spalnica, druga kopalnica, tretja in četrta pa navadni moški sobi. Pohištvo v vseh štirih sobah je bilo dragoceno, toda obrabljeno. Toda pohištvo ni vzbujalo pozornosti. Pač jo je pa vzbujala posebnost sob samih. Svetloba je prihajala v nje skozi dvoje vrat na galeriji, vsa okna v sobah so bila zazidana. Sobe so bile podobne štirim jetniškim celicam.

V vhod? Vhod je bil v pritičju. To so bila vrata, podobna po debelosti in teži vratom železne blagajne. Na notranji strani je bila luknjica za ključ, ključa pa ni bilo nobenega.

Tla v sobi prvega nadstropja so bila pokrita s papirji, knjigami in risalnimi potrebčinami. Vse to je ležalo razmetano, kakor po nevihti. Toda pozornosti slučajnega posetnika niso vzbujale te razmetane knjige in papirji, vzbudil bi jo bil predmet, ki sta ga bili polni dve tretjini velike sobe od stene do stene, ki je segal skoraj do tal in visoko gori do steklene kupole. In ta predmet je bil orjaški globus.

To je bil globus s premerom blizu 15 metrov, pritrtjen na jekleni osi, debelejši od roke, ki je bila zataknjena v tla in v železno ogrodje steklene kupole. Če si ga pogledal od blizu — in moral si ga pogledati od blizu, ker je zavzemal skoraj vso sobo — je napravil nate porazen vtis. Človek je imel iluzijo, da vidi planet, ne pa sliko planeta. Tečaja sta se svetlikala ledeno belo. Na bregovih polarnih krajin so poganjali prvi zeleni kosmiči mahu: ruske tundre so se prelivala v pas skandinavskih iglastih gozdov, južnoameriški pragozdovi so iztegovali svoje veje od And do Atlantskega oceana, od žoltega peščenega morja puščav Sahare in Gobi se je odražalo solnce v neusmiljenih žarkih, sinji oceani so se lesketali. Zeleni otoki in bele koralne čeri so molele iz svojih silnih globin.

Anglija je molela svoj odvratni profil proti Evropi in Japoniji, ki se je stiskala, pripravljena na skok na Azijo. Krvavo začrtane meje so iztegovala svoje razmejivne rdeče črte. Reke in železnice, ki vežejo narode, so valovile preko meja in celin. To je bil globus. Okrog njega se je vil izbočen železen pas, apominjajoč na Saturnov obroč, v njegovi senci se je pa mudil mož srednjih let, bikovega vrata.

(Dalje prihodnjik.)

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojemu prijatelju? To je edini dar trajne vrednosti, ki ga za mal denar lahko pošljete ali sorodniku v domovino? Je svojem v domovino.

Mark Twain:

ČEBELA

S čebelo me je prvi seznanil Materlinck (slavni belgijski pisatelj). In sicer v psihinem in poetičnem pogledu. Poslovno sem bil pa z njo znan že od prej. Takrat sem bil še fante. Čudno, da se spominim te formalnosti še po tako dolgem času; od takrat je minilo domala že šestdeset let.

Kadar imajo raziskovalci čebelo v mislih, govorijo zmerom o "njej". Najbrže zato, ker so vse čebele, ki so kaj prida, ženskega spola. V panju živi samo ena edina omožena čebela; imenujejo jo kraljico. Ima 50.000 otrok. Okoli 100 izmed njih so sinovi, vse druge pa hčere. Nekatere hčere so mlada dekleta, druge pa stara. Vse so device in take tudi ostanejo.

Vaako leto, ko pride pomlad, se prikaže kraljica iz panja, odleti z enim izmed svojih sinov in se z njim poroči. Medeni tedni trajajo eno uro ali dve. Potem kraljica odsluži svojega soproga in se vrne domov, sposobna, da znesse dva milijona jajčec. To je za letno potrebo dovolj. A dosti več ko dovolj tudi ne, zakaj na stotine čebel vsak dan utoni, druge pojedo ptiči — kraljčina naloga je pa ohraniti število prebivalstva na isti višini, denimo okoli 50.000. Imeti mora zmerom približno toliko otrok v zalogi in gledati, da na višku sezone — poleti — krepko primejo za delo, drugače zmanjka pozimi v občini živil.

Kraljica znesse 2000 do 3000 jajčec na dan, kakor je pač potreba; toda ravnanje mora s pametjo in ne sme znesti več jajčec, kakor jih je treba, kadar je cvetlična žetev bolj slaba, pa tudi ne manj, drugače jo upravni svet pri priči odstavi in izvoli drugo kraljico, ki ima več soli v glavi.

V panju je namreč zmerom po več prestolonaslednic na zalogi, ki bi bile pripravljene zasedati njeno mesto, ne samo pripravljene, vprav škilijo po njem, čeprav je kraljica njihova mati. Te deklice imajo posebej zaprte in jih že od rojstva kraljevsko krmijo in negujejo. Ni je čebele, ki bi jo pitali s takšnimi sladkarijami in ki bi živela tako imenitno in razkošno kakor te naslednice prestola. Zato so tudi večje, daljše in gibkejše od svojih delavnih sestr. Tudi imajo ukrivljeno sablasto želo, vse druge pa ravno. Navadna čebela bo pičila vsakega človeka ne glede na vero in narodnost, kraljevska čebela pa samo kraljevske visokosti. Navadna čebela bo ukladala svojo tovariško delavko in jo ubila, če bo imela povod za to; ako je treba spraviti kraljico na drugi svet, se pa poslužijo drugih metod.

Kadar se kraljica postara ali poleni in ne nese več dovolj jajec, jo sme ta ali ona izmed njenih kraljevskih hčer napasti. Druge čebele opazujejo dvojni in pazijo, da gre spodobno od rok. Ta dvojni se vrši na ukrivljena žela. Kadar je eni izmed obeh dvobojevskih zadosti in hoče zbežati, jo pripeljejo nazaj in mora še enkrat v boj — časih tudi še v tretje. Če zbeži, da si reši življenje, jo obsodijo na smrt. Njeni otroci se zgrnejo v gost klobčič okoli nje in jo drže tako dva do tri dni v trdnem objemu, dokler ne obnemore od lakote, ali se pa zadušil. Zmagovalko nato kraljevsko časte. Potem začne vršiti svojo edino kraljevsko dolžnost — to je, da nese jajčeca.

V glavnem prebije kraljica svoje kratko življenje petih ali šestih let v egiptski temi in v gosposki ločeniosti svojih kraljevskih soban, obdana zgolj s plebejskimi služabnicami, ki ji namestu ljubezni, po kateri kopri njeno srce, poklanjajo svojo hinavsko privržnost; ki za nestrpne dediče vohunijo za njo in le-tem nosijo pretirana poročila o njenih napakah in slabostih na uho; ki ji v obraz govorijo lizunske besede, za hrbtno jo pa obkrujujejo; ki se po trebuha plazijo pred njo, dokler ima oblast v rokah, in jo zapuste, ko postane stara in nadložna.

na od tolažilnega sočutja, vselej družabnosti in nežnega ljubkovanja, ki tolikanj hrepeni po njem: zapuščenega pregnanka v svojem lastnem domovanju, trudno središče formalnih ceremonij in mehanskega češčenja, ona, krilata hči solnca, ki je doma zunaj, na zraku, pod sinjim nebo in na cvetličnih poljanah, in ki jo je zgolj naključje bleščečega rodu obsodilo, da je morala dati to neprecenljivo dedščino za mračno jetništvo, doždevno veličino in življenje brez ljubezni, vbojsena na okrutno smrt — sirota, ki jo je človeški instinkt zapeljal, da se ji zdi ta zamena dobra.

Razen kraljice je najvažnejša prikazen v panju devica. 50 do 100.000 jih je in vse so delavke, dninarice; v panju in zunaj njega ga ni dela, ki ga one ne bi opravile. Moški ne delajo, kraljica ne dela — razen če nočemo imenovati neženja jajec — delo; meni se ne zdi. Saj je treba znesti samo dva milijona jajčec in kraljica ima pet mesecev časa, da izvrši pogodbo. Delitev dela v panju je tako modro zasnovana in izvajajo jo tako imenitno kakor v velikih ameriških strojnih tovarnah, ali pa v katerem drugem podjetju te vrste. Čebela, ki so jo izurili v eni izmed mnogih in mnogostranskih industrij tega koncena, nima pojma o tem, kako je treba prijeti za kakšno drugo delo, in bi jo hudo užalilo, če bi jo hoteli vpreči kje drugod. Prav tako človeška je kakor kuharica; če bi od kuharice zahtevali, naj nosi na mizo,

FRESH MILK GIVES NATURAL FLAVOR

Homemakers have found that fresh pasteurized milk retains the fresh, natural flavor in soups, desserts and creamed vegetables.

Women everywhere have found that only fresh pasteurized milk gives their cooked foods the natural delicious flavor that makes a hit with the family. They have called it the "first choice" milk because it is the highest quality milk produced.

Fresh pasteurized milk is the only "first choice milk" — the highest quality milk produced. In addition to the safeguard afforded by the large vitamin content, you are further protected by the pasteurization process, which keeps the milk pure and sweet.

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETO

Po sklepu 16. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveto štete eden, dva, tri, štiri ali pet članov in ene družine k eni naročni Prosveta stane za vse enako, za člani ali nečlane \$6.00 za eno leto ali \$1.20 na teden. Ker pa člani še plažajo pri ascemtu \$1.20 za teden, se leto šteje k naročninu. Torej sedaj ni vzroka, reči, da je list predrag S. N. P. J. List Prosveta je vaša lastnina in gotovo je v vsaki družini ki bi rad čital list vsak dan. Cena listu Prosveta je:

Za Združ. države in Kanado \$6.00	Za Cileiro in Chicago je...
1 teden in..... 4.88	1 teden in.....
2 tednika in..... 8.00	2 tednika in.....
3 tednike in..... 2.40	3 tednike in.....
4 tednike in..... 1.20	4 tednike in.....
5 tednikov in..... ni	5 tednikov in.....
Za Evropo je..... \$9.00	

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Order v pisnu in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

Pojasnilo:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tedni, moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročen na Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati vsoto listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravništvo datum za to vsoto naročniku.

PROSVETA, SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino za list Prosveto vsoto \$.....

1) Ime..... Čl. družina M.....

Naslov.....

Ustavite teden in ga pripilite k moji naročnini od sledetih član družine:

2)..... Čl. družina M.....

3)..... Čl. družina M.....

4)..... Čl. družina M.....

5)..... Čl. družina M.....

Mesto..... Država.....

Nov naročnik..... Star naročnik.....

TISKARNA S.N.P.

SPREJEMA VSA

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugih

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.

TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne. —Cene zmerne, unijake dele pro

Plašite po informacije na naslov:

S. N. P. J. PRINTERY

2657-59 SO. LAWNDALE AVENUE

Telefon Rockwell 4904

CHICAGO, ILL.

Tam se dobe na željo tudi vse butmenske pojasnila